

UZASADNIENIE

Wyrokiem Sądu Rejonowego w Oleśnicy z dnia 26 listopada 2018 roku, w sprawie II K 129/18, warunkowo umorzono postępowanie wobec D. Z. oskarżonego o to, że: w dniu 29 października 2017 roku około godz. 2,10 na drodze powiatowej nr (...) pomiędzy miejscowościami O. i D., pow. (...), w ruchu lądowym kierował samochodem osobowym marki K. (...) nr rej. (...) znajdując się w stanie nietrzeźwości (I badanie – 2,0 promila (...) we krwi, II badanie – 1,9 promila (...) we krwi) tj. czynu z art. 178a § 1 kk; wyznaczono kres próby 1 roku oraz na podstawie art. 66 § 1 kk i art. 67 § 1 kk orzeczono środek karny - zakaz prowadzenia pojazdów mechanicznych kat. B w ruchu lądowym na okres 2 (dwóch) lat; na podstawie art. 67 § 3 kk w zw. z art. 39 pkt. 7 kk w zw. z art. 43a § 1 kk orzeczono od oskarżonego na rzecz Funduszu Pomocy Pokrzywdzonym oraz (...)kwotę 5000 złotych; na podstawie art. 63 § 4 kk zaliczono na poczet orzeczonego środka karnego okres zatrzymania prawa jazdy od 29 października 2017 roku oraz obciążano oskarżonego kosztami procesu.

Apelację od tego wyroku złożył na niekorzyść oskarżonego prokurator zarzucając na podstawie art. 427 § 1 i 2 kpk oraz art. 438 pkt. 1 kpk obrazę przepisu prawa materialnego, to jest art. 66 § 1 kk przez nieuzasadnione przyjęcie przez Sąd Orzekający, iż okoliczności sprawy – jako całość – nie budzą wątpliwości i uznanie, że społeczna szkodliwość czynu nie jest znaczna z uwagi na warunki osobiste sprawcy, co skutkowało wydaniem przez Sąd wadliwego wyroku warunkowo umarzającego postępowanie karne, podczas gdy czyn oskarżonego z art. 178a § 1 kk nacechowany był znaczną społeczną szkodliwością z uwagi na wysoki stan nietrzeźwości, w jakim znajdował się oskarżony w czasie kierowania samochodem osobowym i stanowił poważne zagrożenie bezpieczeństwa w ruchu drogowym, a warunki osobiste sprawcy nie pozwalają na ich uwzględnienie przy wydaniu korzystnego dla oskarżonego jako funkcjonariusza publicznego w randze dowódcy Jednostki Wojskowej w O. ciążyły szczególne służbowe obowiązki dbania o dobry wizerunek Sił Zbrojnych RP i dawanie przykładu dla podwładnych żołnierzy będących w większości kierowcami w 82 batalionie ewakuacji sprzętu, jak i tworzenia warunków zapewniających przestrzeganie przez podwładnych żołnierzy prawa i dyscypliny – wynikających z Regulaminu (...) (...), wprowadzonego do użytku Decyzją Ministra (...)30 grudnia 2013 roku (Dz. Urz. MON poz. 398), co w warunkach popełnionego przez wymienionego czynu zostało naruszone.

W oparciu o podniesione zarzuty, skarżący prokurator wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu w Oleśnicy.

Oskarżony D. Z. w piśmie z dnia 13 maja 2019 roku złożył odpowiedź na apelację prokuratora. Wniósł o jej nieuwzględnienie i utrzymanie zaskarżonego wyroku w mocy.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja prokuratora zasługuje na uwzględnienie.

Zakończenie postępowania, zaniechanie ukarania sprawcy czynu oraz poprzestanie na stosowaniu środka probacyjnego, jakim jest warunkowe umorzenie postępowania, wymaga jednak spełnienia zasadniczych warunków określonych w art. 66 § 1 kk. Szereg z tych warunków należy uznać w stosunku do oskarżonego za spełnione. Nie był on dotychczas karany sędownie. Jego sposób życia należy traktować, jako niewątpliwie zasługujący na akceptację. Oskarżony był żołnierzem zawodowy, którego przebieg kariery oraz osiągnięcia w służbie - właściwie ocenił Sąd Rejonowy - jako zasługująca na docenienie i uznanie. Równocześnie właściwości i warunki osobiste oskarżonego oraz postawa w trakcie trwania postępowania dają podstawę do ustalenia, że oskarżony będzie w przeszłości przestrzegał porządku prawnego i nie popełni ponownie przestępstwa.

Jednocześnie okoliczności odnoszące się do sposobu życia oraz dodatnia prognoza kryminologiczna nie są jedynymi warunkami, jakie musi spełniać oskarżony, aby skorzystać z dobrodziejstwa warunkowego umorzenia postępowania. Ten środek probacyjny może być zastosowany jedynie w stosunku do czynów, gdzie stopień społecznej szkodliwości oraz stopień winy nie są znaczne. Obie te zasadnicze kategorie istotne dla ustalenia podstaw odpowiedzialności

karnej podlegają wartościowaniu. Chodzi, więc o zachowanie, które realizuje znamiona występku, ale zachodzą już w odniesieniu do samego czynu oraz zamiaru sprawcy takie okoliczności, że czyn ten należy oceniać, jako mniej drastyczny, wobec którego należałoby stosować większą pobłażliwość. Otóż czyn przypisany oskarżonemu, tak z uwagi na zawinienie, jak i jego stopień społecznej szkodliwości, nie może zostać uznany za mniej istotny, zasługujący na większą wyrozumiałość wobec oskarżonego.

W przypadku występkę kierowania pojazdem mechanicznym w stanie nietrzeźwości, jako zasadniczą okoliczność dla oceny stopnia społecznej szkodliwości czynu oraz zasadniczą dla wymiaru kary, traktuje się stopień nietrzeźwości sprawcy. W przypadku oskarżonego, ów stopień nietrzeźwości jest bardzo wysoki, bo sięga 2 promili. To stężenie, które pozwala na przyjęcie, że zdolności percepcyjne oraz koordynacja ruchowa oskarżonego była istotnie upośledzona. Można przyjmować, że oskarżonym w takim stanie upojenie, nie tylko nie był w stanie właściwie oceniać sytuacji na drodze, ale także zapewnić panowanie nad samochodem oraz podejmować adekwatne do sytuacji reakcje. Taka ocena sądu koresponduje z treścią relacji świadka J. S., który właśnie na podstawie sposobu poruszania się pojazdu, powziął podejrzenie, że kierowca jest pijany. Według relacji tego świadka kierowca jechał wężykiem, od krawężnika do krawężnika (k. 8).

Społeczna szkodliwość uwarunkowana jest również konkretnymi warunkami ruchu drogowego oraz zagrożeniem, jakie nietrzeźwy kierowca powoduje w stosunku do innych uczestników ruchu. Oskarżony poruszał się samochodem w porze nocnej, kiedy ilość uczestników ruchu drogowego jest stosunkowo niewielka. Nie jest jednak tak, aby ruch pojazdów lub pieszych o tej porze nocy był jedynie okazjonalny. Jednocześnie oskarżony jechał ulicami (...) z jej centrum i kierował się do W., do miejsca swojego zamieszkania. Zamierzał, więc przejechać spory odcinek, w tym drogami o istotnym natężeniu ruchu. Jednocześnie oskarżony wykazał się determinacją. Utrudniał zatrzymanie, omijał pojazd, którym poruszał się zatrzymujący go świadek J. S..

Czyn oskarżonego stanowi występki umyślny i został popełniony w zamiarze bezpośrednim. Oskarżony wykazał się także determinacją i uporem w realizacji przestępstwa. Już w trakcie zatrzymania oraz bezpośrednio po nim, nie chciał się podporządkować interweniującym i poddać badaniu na trzeźwość.

Wszystkie wskazane tu okoliczności każą przyjmować, że ocena stopnia społecznej szkodliwości czynu oraz stopnia winy oskarżonego dokonana przez Sąd Rejonowy w Oleśnicy jest nie do zaakceptowania. Tak stopień winy, jaki i stopień społecznej szkodliwości czynu, należy w sprawie oceniać, jako znaczne. To zaś musi skutkować przyjęciem, że zastosowano warunkowe umorzenie postępowania tj. instytucję prawa karnego materialnego, z naruszeniem normy art. 66 § 1 kk, gdyż nie zostały spełnione wszystkie wymagane w tym przepisie przesłanki.

W konsekwencji wyroku taki nie może się ostać i wniosek skarżącego prokuratora o uchylenie wyroku musiał zostać uwzględniony. Przy ponownym rozpoznaniu sprawy, Sąd Rejonowy winien poprzestać na ujawnieniu dowodów przeprowadzonych w dotychczasowym postępowaniu, ograniczyć się do przeprowadzenia ustaleń w zakresie społecznej szkodliwości i stopnia winy oraz innych okoliczności, jakie uzna dla wydania prawidłowego rozstrzygnięcia.

Wobec powyższego orzeczono jak w wyroku.

SSO Maciej Skórniak